

Dövhet/hörselskada i kombination med autism

Ett barn med autism och dövhet/hörselskada har flerdubbla svårigheter. Autismen gör att man har svårt att förstå hur kommunikation går till och svårt att bearbeta information. Som förälder kan det vara svårt att förstå varför barnet reagerar som det gör och hur man kan göra för att få till stånd en fungerande kommunikation med barnet.

Dövhet/hörselskada i kombination med autism innebär ...

...att man har begränsningar i sin förmåga till socialt samspel, kommunikation och en begränsning i beteenden, intressen och föreställningsförmåga. Ofta uppfattar man också sinnesintryck som ljus, dofter och beröring på ett annorlunda sätt. Kontakterna med omvärlden kan sägas bli dubbelt svåra. Det är därför viktigt att tidigt börjar med teckenspråk och även pröva andra sätt att kommunicera. Barn med autism har ofta lätt att förstå kommunikation med hjälp av bilder, för att bilderna stannar kvar.

Kännetecken

Barn med autism är olika och har en ojämn begåvningsnivå. De har svårt för förändringar och svårt att förstå hur och varför man kommunicerar. De har svårt att tolka kroppsspråk, gester och minspel. De kan vara avskärmade, passiva, aktiva men med udda intressen och ibland överdrivet formella och rigida. Flickor avviker inte lika tydligt som pojkar, de är ofta bättre på att imitera socialt beteende och har oftast inte heller så uttalade specialintressen.

Hur många finns det?

Av 1000 barn har 1-2 autism. Autism ingår i Autismspektrum där även Aspergers syndrom ingår. Av 1000 barn har 6 en diagnos inom autismspektrum. Av dessa räknar man med att vart 10:e barn har hörselskada eller dövhet.

Förskolor

Det finns ingen speciell förskola för barn med dövhet/hörselskada och autism. De går istället integrerade i förskolor för döva och hörselskadade barn, där sådana finns eller i hörande förskolor eller i förskolor för barn med autism.

Bra för dessa barn är att få finnas i en grupp där man blir förstådd och kan känna sig trygg.

Det viktigaste är att man tar hän-

syn till barnets behov, som framförallt är tydlig struktur, både vad gäller vad som händer på dagarna och miljön på förskolan. Kunskap i teckenspråk och andra kommunikationssätt är en förutsättning liksom kunskap om barnets funktionsnedsättning.

Det är viktigt för de här barnens självförtroende att inte alltid känna sig annorlunda och bli särbehandlad.

Skolor

På fem orter i Sverige finns statliga specialskolor för barn med dövhet eller hörselskada. Dessa skolor tar även emot barn med lätt utvecklingsstörning/autism. Den enda specialskolan för barn med dövhet eller hörselskada i kombination med utvecklingsstörning/autism finns i Gnesta och heter Åsbackaskolan. Skolan är statlig och tar emot elever från hela landet. Man undervisar på teckenspråk och/eller använder alternativa kommunikationsmetoder och modern teknik.

I kommunerna finns särskolor för barn med utvecklingsstörning. En del särskolor har kommunikationsklasser där man använder tecken som stöd eller alternativa kommunikationsmetoder.

En del barn går också i klasser, grupper eller skolor med autism/Aspergersinriktning.

I den obligatoriska särskolan, d v s

tränings- och grundsärskolan finns cirka 800 elever med hörselskador och ytterligare någon eller några funktionsnedsättningar. Gymnasieutbildning kan eleverna få i Riksgymnasiesärskolan i Örebro. För vissa elever kan Mo Gård i Finspång vara ett alternativ.

Råd och stöd

Specialpedagogiska Skolmyndighetens resurscenter döv/hörsel i Gnesta ger råd och stöd till kommunerna. De kan även, efter önskemål från föräldrarna erbjuda information, konsultation och/eller specialpedagogiska utredningar för ev vidare åtgärder.

I Stockholm finns Autismcenter och i vissa landsting finns autismteam inom habiliteringen.

Riksförbundet DHB

DHB bildades 1949 och är en intresseorganisation för familjer med barn och ungdomar som är döva, hörselskadade eller har språkstörning. Även familjer med barn som har ytterligare funktionshinder är välkomna till DHB. I styrelsen sitter endast föräldrar.

DHB:s mål...

är att barn med dövhet, hörselskada eller har språkstörning ska vara fullt delaktiga och jämlika i vårt samhälle.

Organisationen

DHB är en handikappolitisk ej partibunden organisation. Förbundet har fem regionala distrikt samt två riksomfattande distrikt, ett för

familjer med barn som har en språkstörning och ett för familjer med barn med dövhet eller hörselskada och ytterligare funktionshinder.

DHB samarbetar även med andra organisationer för att påverka beslutsfattare i frågor som rör våra barn och ungdomar.

DHB arbetar för

- Tidig upptäckt, allsidig information och stöd under hela uppväxten
- Rätt till språkstimulerande miljö förskola/skola
- Rätt till flexibel teckenspråksutbildning för barn, föräldrar och anhöriga
- Måluppfyllelse i skolan genom utveckling av pedagogik, läromedel och tekniska hjälpmedel
- Rätt till kvalitativ tolk efter behov
- Tillgänglig kultur, fritid och media
- Allsidig forskning och kreativt utvecklingsarbete

Detta informationsblad har tagits fram i samarbete mellan Riksföreningen Autism och Riksförbundet DHB inom ett projekt som finansierats av Arvsfonden (2007-2008).

